

Otázka: Vlastní náklady výroby

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Martina

Náklady - podstata, klasifikace, faktory snižování nákladů. Kalkulace nákladů.

Náklady - peněžní (hodnotové) vyjádření spotřeby všech výrobních faktorů a ostatních výdajů spojených s podnikovou výrobní činností. Je důležitým kritériem při posuzování ekonomické úrovně činnosti podniku a jedním z hlavních činitelů ovlivňujících tvorbu cen.

Náklady jsou tvořeny - náklady běžnými provozními (materiálové, osobní), odpisy, ostatními provozními, finančními (úroky aj.) a mimořádnými (dary apod.). Rozsah položek, které je možno zahrnout do nákladů je dán legislativními předpisy. Vlastní náklady na výrobky vznikají při výrobě (vlastní náklady výroby) a při jejich oběhu (vlastní náklady mimo výrobní). Součet vlastních nákladů obou těchto skupin pak nazýváme úplné vlastní náklady. Analýza nákladů zaujímá prvořadé postavení mezi nástroji řízení podniku. Pro potřeby analýzy nákladů z různých hledisek pro rozhodování o opatřeních za účelem jejich snižování a tím zvyšování hospodárnosti v činnosti podniku se náklady

člení a klasifikují do několika skupin:

Z hlediska významu:

- základní – bezprostřední vztah k vlastní výrobní činnosti. Hodnocení výhodnosti variant technických a technologických opatření.
- vedlejší – spojené s řídicí a správní činností.

Druhovému členění nákladů:

- založeno na rozdělení nákladů do stejnorodých skupin podle spotřebovávaných nákladových činitelů:
- a) související se spotřebou práce zvěčnělé v pracovních prostředcích (odpisy).
- b) související se spotřebou práce zvěčnělé v pracovních předmětech (suroviny a materiál).
- c) související se spotřebou výrobních výkonů a nevýrobních služeb od jiných výrobních hospodářských jednotek.
- d) odměňování živé práce a náklady s tím související (mzdy, zdravotní a sociální pojištění aj.).
- e) na předvídané i nepředvídané výdaje snižující hospodářský výsledek
- f) finanční výdaje

Z hlediska kalkulování:

- přímé – náklady stanovitelné přímo na jednotku výrobku.
- nepřímé – společné více výrobkům.
- Při vyjadřování na jednotku výroby je musíme rozpočítávat (např. režijní náklady).

Z hlediska složení:

- jednoduché – mají přímý vztah k výdajům a nelze je dále dělit (spotřeba elektrické energie apod.)
- složené – při analýze možno je dále dělit (např. náklady na opravy a údržbu-dělit na náklady na mzdy, na materiál, energii, dopravu, atd.)

Z hlediska rozsahu posuzování nákladů:

- celopodnikové, vnitropodnikových útvarů, na jednotlivé výrobní procesy, na jednotlivé výrobní operace

Z hlediska vztahu k objemu produkce:

- fixní – stálé, nepružné, pevné, neproměnlivé
- variabilní – pružné, proměnlivé, (mění se podle hodnoty úrovně (výše) výstupů (objemu výroby)).

Podle metody vyčíslení:

- průměrné – na jednotku výroby.
- úhrnné – suma podnikových nákladů.
- diferenciální – objemu

Náklady ušlé příležitosti

- Přímé náklady se kalkulují na základě technickohospodářských norem, nepřímé náklady zúčtovací sazbou nebo přírážkou.
- Podle doby sestavování kalkulace – kalkulace předběžná a kalkulace výsledná.
- Předběžná kalkulace by měla vytvářet tlak na snižování nákladů a používá se ve dvou základních formách – jako kalkulace normová (opírá se o konkrétní normy) nebo kalkulace propočtová (nejsou normy). Podle druhu použitých norem existují kalkulace plánové (plánové normy) a kalkulace operativní (na základě operativních norem).

Kalkulace vytvářejí celou soustavu, jejímž hlavním článkem jsou operativní kalkulace, které plní tyto funkce:

- a) slouží k bezprostřednímu řízení hospodárnosti výroby
- b) jsou základem pro tvorbu vnitropodnikových cen
- c) vychází se z nich při výpočtu nákladů nedokončené výroby a jejím oceňování.